

PROIECT DE COOPERARE

POCA
Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

NOSTRA

Noi standarde comune în
administrația publică centrală
din domeniul
sănătății sexuale și reproductive

Iunie 2019

TITLU PROIECT:

NOSTRA - Noi standarde comune în administrația publică centrală din domeniul
sănătății sexuale și reproductive

Proiect finanțat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă,
cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

DATA DE ÎNCEPERE:

02.04.2018

PERIOADA DE IMPLEMENTARE:

16 luni

EDITORUL MATERIALULUI:

Asociația Medicilor Rezidenți

DATA PUBLICĂRII:

Iunie 2019

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României!

CUPRINS

1. INFORMAȚII GENERALE DESPRE PROIECT
2. OBIECTIV GENERAL/OBIECTIVE SPECIFICE
3. GRUPURI ȚINTĂ
4. REZULTATE PROIECT
5. PROMOVARE PROIECT

1. INFORMAȚII GENERALE DESPRE PROIECT

Reteaua națională în domeniul sănătății sexuale și reproductive prevăzută a fi dezvoltată în acest proiect, ca și propunerile alternative de politici publice ce urmează a fi inițiate, vor întări capacitatea României de a identifica și promova politici de sănătate în folosul persoanelor din grupuri vulnerabile la discriminare, răspunzând astfel recomandărilor internaționale acceptate de către statul român în cadrul Universal Periodic Review al Organizației Națiunilor Unite - dintre care menționăm: Combaterea discriminării persoanelor aparținând minorităților sexuale, în special în domeniul educației și sănătății; Adoptarea unei strategii naționale privind sănătatea sexuală și reproductivă (UPR Info, România).

Proiectul își propune ca pe termen lung să întărească capacitatea Rețelei Naționale de a fi proactivă în domeniul drepturilor sexuale și reproductive și nediscriminării și să sprijine autoritățile publice de profil precum Ministerul Sănătății și CNCD de a răspunde obligațiilor internaționale ale statului român cu privire la respectarea dreptului la sănătate pentru populațiile vulnerabile. Dezvoltarea capacității de intervenție în materie de politici publice alternative a Rețelei Naționale în domeniul sănătății sexuale și reproductive va crea premisele pentru susținerea pe termen lung a accesului la servicii nediscriminatorii de sănătate pentru persoanele aparținând grupurilor vulnerabile vizate de prezentul proiect.

Întregul proiect este gândit și structurat astfel încât resursele create în domeniul sănătății sexuale și reproductive sub forma suporturilor de curs să împuternice membrii grupului țintă de a se forma în domeniul politicilor publice și de a transmite cunoștințe membrilor și partenerilor rețelei de ONG-uri din acest domeniu al sănătății publice. Astfel, sustenabilitatea proiectului este asigurată de creșterea capacității ONG-urilor membre ale Rețelei Naționale de a se implica în formularea și implementarea de propuneri alternative la politicile publice inițiate de Guvernul României. Membrii Rețelei nu vor dezvolta doar acțiuni comune de instruire și de formulare de politici alternative în domeniul sănătății sexuale și reproductive în folosul grupurilor vulnerabile pe care le reprezintă, ci vor avea capacitatea de a folosi și instrumente de monitorizare a impactului politicilor publice în acest domeniu sensibil al sănătății publice.

Având în vedere nevoia reală de perfecționare continuă a personalului autorităților publice cu competențe în domeniul sănătății sexuale și reproductive, Rețeaua Națională constituită va continua eforturile de informare, colaborare și dialog pentru a se asigura accesul nediscriminatoriu la servicii de sănătate pentru grupuri vulnerabile. Se răspunde astfel preocupărilor din cadrul autorităților publice de a pune în aplicare recomandările și condiționalitățile de drepturile omului în domeniul sănătății sexuale și reproductive.

În România, sănătatea sexuală și reproductivă și drepturile aferente nu sunt cunoscute și percepute public din perspectiva drepturilor omului și nediscriminării. Persoanele care se confruntă cu probleme din sfera sănătății sexuale și reproductive (SSR) tratează aceste situații mai degrabă ca disfuncționalități ale sistemului de sănătate, neconsiderându-le drept încălcări ale drepturilor lor. Nu mai puțin, autoritățile publice au dovedit în ultimul deceniu un interes scăzut pentru promovarea politicilor publice în domeniul sănătății sexuale și reproductive, cu repercusiuni negative asupra drepturilor persoanelor afectate sau infectate și a stării acestora de sănătate. Este, de aceea, necesar ca organizațiile ale societății civile și partenerii lor instituționali să se implice în formularea și propunerea de politici publice în

domeniul SSR in interactiune cu autoritatile si institutiile publice din acest sub-domeniu al sanatatii publice.

În anul 2007, au expirat doua strategii nationale esentiale pentru SSR: **Strategia privind sanatatea reproductiei (2003-2007)** si **Strategia de prevenire si combatere HIV/SIDA (2004-2007)**, realitate criticata de Organizatia Natiunilor Unite in cadrul Universal Periodic Review din iulie 2013. Fara strategii nationale si in absenta unor politici publice, prevenirea HIV/SIDA nu se mai face coerent la nivel national, numarul centrelor de planificare familiala a fost sever redus, in timp ce doar 12% din elevi studiau în 2011-2012 Educatia pentru Sanatate.

In statisticile europene, România figureaza constant pe primele locuri in EU la numarul de nasteri in randul adolescentelor si fetelor foarte tinere. In anul 2014, potrivit Eurostat, in Romania s-au inregistrat un numar de peste 8500 de nasteri la fete cu varsta sub 18 ani, dintre acestea 704 fiind cu varsta mai mica de 15 ani. Si mai ingrijorator este faptul ca numeroase fete devin mame de mai multe ori inainte de a implini 18 ani. Astfel, in acelasi an de referinta, aproape 850 (849) de fete s-au aflat la a doua nastere, iar 43 dintre ele la cea de a treia sau a patra nastere. Pentru anul 2015, statistica este chiar mai negativa: potrivit datelor furnizate de INS (baza de date TEMPO Online, consultata in 6 septembrie 2016), in 2015 s-au inregistrat 18.331 de nasteri la fete cu vasta sub 20 de ani, dintre acestea 628 fiind cu varsta mai mica de 15 ani.

Rata mortalitatii materne este cea mai ridicata din Uniunea Europeana conform Biroului European al Organizatiei Mondiale a Sanatatii, in timp ce numarul persoanelor seropozitive creste constant:conform CNLAS, rata noilor infectii cu HIV in perioada 01. 01-30.06.2016 in randul barbatilor care fac sex cu barbatii a atins un record (52%), in randul femeilor calea principala de transmitere fiind cea heterosexuala. Indicativ, infectarea HIV si orientarea sexuala sunt între primele motive de intoleranta la români conform Consiliului National pentru Combaterea Discriminarii, ceea ce indica nivelul scazut al respectarii drepturilor omului in ceea ce priveste cele doua grupuri vulnerabile de populatie. Urgenta acestor realitati din domeniul sanatatii publice este nu numai evidenta, reclama insa si formularea unor politici publice din partea organizatiilor neguvernamentale din domeniul sanatatii sexuale si reproductive, drepturilor sexuale si reproductive si nediscriminarii care sa sprijine autoritatile publice in articularea unui set comprehensiv de remedii si solutii.

Organizatiile implicate in acest proiect au reusit in ultimii ani sa creeze ori sa fie membre active ale unor coalitii de organizatii neguvernamentale in domeniul nediscriminarii, egalitatii si al sanatatii pentru grupuri vulnerabile. Acest grup de organizatii are nevoie sa fie întarit, profesionalizat si extins pentru dezvolta actiuni comune de instruire si de formulare de politici alternative in domeniul sanatatii sexuale si reproductive pentru grupurile vulnerabile pe care le reprezinta.

2. OBIECTIV GENERAL/OBIECTIVE SPECIFICE

Obiectivul general al proiectului este consolidarea capacității ONG-urilor și a altor actori relevanți din domeniul sănătății sexuale și reproductive de a iniția și promova politici publice alternative prin punerea acestora la dispoziția autorităților publice centrale pentru îmbunătățirea accesului la servicii de sănătate nediscriminatorii.

Acest obiectiv va fi atins prin obiectivele specifice, contribuindu-se astfel total la obiectivul specific POCA 1.1 "Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordanță cu SCAP".

Beneficiul durabil al proiectului rezidă din faptul că va întări pe termen lung capacitatea a 2 ONG-uri de a fi proactive în domeniul drepturilor sexuale și reproductive și nediscriminatorii, precum și din faptul că va sprijini autoritățile publice de profil precum Ministerul Sănătății și CNCD de a răspunde obligațiilor internaționale ale statului român cu privire la respectarea dreptului la sănătate pentru populațiile vulnerabile.

OBIECTIVE SPECIFICE:

Obiectiv specific 1. Creșterea capacității a 2 ONG-uri de a formula și promova politici publice alternative în domeniul sănătății sexuale și reproductive.

Acest obiectiv răspunde direct rezultatului POCA așteptat R10: Capacitate crescută a ONG-urilor și partenerilor sociali de a se implica în formularea și promovarea de propuneri alternative la politicile publice inițiate de Guvern.

Obiectiv specific 2. Dezvoltarea a două (2) politici publice alternative de către ONG-urile din domeniul sănătății sexuale și reproductive, care să fie acceptate.

Acest obiectiv răspunde rezultatului POCA așteptat R11: Propuneri alternative la politicile publice venite din partea ONG-urilor, acceptate. Astfel vor fi formulate, elaborate și acceptate 2 politici publice alternative.

REZULTATE:

Capacitate crescută a ONG-urilor și partenerilor sociali de a se implica în formularea și promovarea de propuneri alternative la politicile publice inițiate de Guvern

- Rezultat 1
Rețea națională în domeniul sănătății sexuale și reproductive, creată.
- Rezultat 2
Personal din ONG-uri instruit în domeniile elaborării și promovării de politici publice, precum și în domeniile egalității de șanse și non-discriminării, și drepturilor omului.
- Rezultat 3
Materiale suport în domeniul sănătății sexuale și reproductive, elaborate.
- Rezultat 4
Grupuri de lucru tematice constituite și întâlniri tematice, desfășurate.

- Rezultat 5
Instrument de monitorizare si evaluare a politicilor publice în domeniul sanatații sexuale si reproductive, elaborat.

Propuneri alternative la politicile publice venite din partea ONG-urilor, acceptate

- Rezultat 6
Întâlniri de lucru între ONG-uri si autoritațile publice centrale în domeniu, organizate si desfasurate.
- Rezultat 7
Protocol de Colaborare si Dialog Social în domeniul sanatații sexuale si reproductive, elaborat si semnat.
- Rezultat 8
Mese rotunde de formulare politici publice alternative, organizate si desfasurate.
- Rezultat 9
Politici publice alternative, elaborate.
- Rezultat 10
Memorandum elaborat si asumat de implementare a propunerilor de politici publice acceptate.

3. GRUPURI ŢINTĂ

Publicul țintă primar al activităților de comunicare externă coincide cu grupul-țintă al proiectului, fiind constituit din 75 de persoane si este format din două categorii:

- Reprezentanți din 15 organizații non-guvernamentale din toate cele 8 regiuni de dezvoltare cu activitate in domeniul drepturilor omului și al sănătății sexuale și reproductive (în total 60 persoane).
- Personal din Ministerul Sănătății (10 persoane) și Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD) (5 persoane) cu atribuții în domeniul sănătății sexuale și reproductive și, respectiv, al non-discriminării.

4. REZULTATE PROIECT

REZULTAT 1. Rețeaua Nationala in domeniul sanatații sexuale si reproductive si dezvoltarea cunoștințelor si abilităților personalului din ONG-urile membre ale rețelei.

Rețeaua Națională NOSTRA în domeniul sănătății sexuale și reproductive a fost creată în anul 2018 de catre organizații neguvernamentale și grupuri de inițiativă din diverse domenii asociate drepturilor omului, în cadrul proiectului „**NOSTRA - Noi standarde comune în administrația publică centrală din domeniul sănătății sexuale și reproductive**”, Cod SIPOCA/ MySMIS: 273/ 112956,co-finanțat prin

Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA), implementat de Asociația Medicilor Rezidenți (Lider) și Asociația Accept (Partener).

Organizații și grupuri de inițiativă membre ale Rețelei Naționale NOSTRA:

- **Asociația Medicilor Rezidenți**, cu sediul în București, reprezentată prin Clara Nicoleta Matei, Director executiva.
- **Asociația ACCEPT**, cu sediul în București, reprezentată prin Florin Buhuceanu, Președinte Executiv.
- **ADIS – Asociația pentru Dezvoltare și Incluziune Socială**, cu sediul în București, reprezentată prin Alina Ungureanu
- **ARAS – Asociația Română Anti-SIDA**, cu sediul în București, reprezentată prin Maria Georgescu, Președintă
- **Asociația Viitorul Tinerilor**, cu sediul în Ploiești, jud. Prahova, reprezentată prin Vasile Porumbaru, Președinte
- **CARUSEL**, cu sediul în București, reprezentată prin Marian Ursan, Director Executiv
- **Consiliul Tineretului din România**, cu sediul în București, reprezentat prin Mihai Dragoș
- **Consiliul Tinerilor Instituționalizați**, cu sediul în București, reprezentat prin Andreas Novacovici, Președinte
- **Centrul FILIA**, cu sediul în București, reprezentat prin Andreea Bragă, Directoare Executivă
- **Junii**, cu sediul în București, reprezentată prin Florin Ciobanu, Președinte Executiv
- **Asociația Internațională de Formare Profesională Cultural , Educativ – Sportivă MASTERCLASS**, cu sediul în Vălenii de Munte, jud. Prahova, reprezentată prin Mădălina Andrei
- **MozaiQ**, cu sediul în București, reprezentată prin Robert Rațiu, Președinte
- **Pride Romania**, cu sediul în Cluj-Napoca, jud. Cluj, reprezentată prin Lucian Dunăreanu, Președinte
- **Prisma**, cu sediul în Cluj-Napoca, jud. Cluj, reprezentată prin Vlad Popa
- **Rise Out**, grup informal activ în Iași, jud. Iași, reprezentat prin Cosmin Grădinaru
- **Fundația Romanian Angel Appeal**, cu sediul în București, reprezentată prin Cristina Enache
- **Romanian Harm Reduction Network**, cu sediul în București, reprezentată prin Dragoș Roșca, Director Executiv
- **Societatea de Educație Contraceptivă și Sexuală – SECS**, cu sediul în București, reprezentată prin Carmen Suraiianu, Director Executiv

- **Sens Pozitiv**, cu sediul în București, reprezentată prin Alina Dumitriu, Director Executiv
- **Societatea Studenților în Farmacie București**, cu sediul la București, reprezentată prin Olivia-Teodora Preda, Președinte
- **Fundația Tineri pentru Tineri**, cu sediul în București, reprezentată prin Adina Manea, Directoare
- **UNOPA - Uniunea Națională a Organizațiilor Persoanelor Afectate de HIV/SIDA**, cu sediul în București, reprezentată prin Cristian Roșu, Președinte.

EVENIMENT PLANIFICARE STRATEGICĂ REȚEA NAȚIONALĂ

22 - 23 august 2018 | București

3 - 4 septembrie 2018 | București

Asociația Medicilor Rezidenți și Asociația ACCEPT au organizat prima întâlnire (august 2018) de planificare strategică a Rețelei NOSTRA - Noi standarde comune în administrația publică centrală din domeniul sănătății sexuale și reproductive în august 2018. În cadrul acestei întâlniri ne-am propus să aducem împreună organizații ale societății civile pentru a iniția și promova politici publice alternative în domeniu, în vederea îmbunătățirii accesului la servicii de sănătate nediscriminatorii.

Tematica acestei întâlniri de planificare strategică a fost creșterea accesului la servicii de prevenire și combatere a HIV/SIDA pentru persoanele care aparțin unor grupuri vulnerabile și minorități. Scopul întâlnirii a fost stabilirea, de comun acord, a formatului rețelei naționale, a obiectivelor acesteia, precum și direcțiile de politici publice pe care ne propunem să le dezvoltăm în comun. De asemenea, s-a dorit dezvoltarea unui plan de acțiune în relație cu autoritățile relevante.

În cadrul celei de a doua întâlniri (septembrie 2018) s-au continuat eforturile de a iniția și promova împreună politici publice alternative și nediscriminatorii în domeniul sănătății sexuale și reproductive (SSR). În cadrul acestei întâlniri de planificare strategică s-a lucrat pe cele trei direcții de acțiune prioritare ale Rețelei NOSTRA: *accesul la servicii de prevenire și combatere a HIV/SIDA, accesul la servicii medicale și medicație pentru persoanele trans, accesul la educație sexuală și reproductivă ca domeniu relevant de sănătate publică.*

REZULTAT 2. Personal din ONG-uri instruit în domeniile elaborării și promovării de politici publice, precum și în domeniile egalității de șanse și non-discriminării, și drepturilor omului.

EVENIMENT FORMARE ONG-URI | Ateliere de politici publice NOSTRA

11-12 octombrie | IAȘI

16-17 octombrie 2018 | BRAȘOV

22-23 octombrie 2018 | CLUJ-NAPOCA

Prin aceasta activitate au fost instruite persoane din ONG-urile din domeniu. Acestea au beneficiat de un curs format din 4 module:

- a) elaborarea, monitorizarea si evaluarea de politici publice,
- b) comunicarea si promovarea de politici publice,
- c) dezvoltare durabila si egalitate de sanse si non-discriminare si
- d) drepturile omului.

Toate cursurile au avut o componenta transversala de egalitate de sanse si non-discriminare, precum si de dezvoltare durabila. Cursurile au durat cate 2 zile lucratoare si au fost sustinute de experti in elaborare de politici publice, din domeniul drepturilor omului, de comunicare si in domeniul egalitatii si non-discriminarii.

Prin aceasta sub-activitate, personalul din ONG-urile membre ale Retelei Nationale au dobandit cunostinte si abilitati legate de circuitul de elaborare si implementare a politicilor publice, precum si informatii specifice legate de drepturile omului din domeniul sanatatii sexuale si reproductive.

Dezvoltarea capacitatii de interventie in materie de politici publice alternative a Retelei nationale în domeniul sanatatii sexuale si reproductive va crea premisele pentru sustinerea pe termen lung a accesului la servicii nediscriminatorii de sanatate pentru persoanelor apartinand grupurile vulnerabile vizate in acest proiect.

REZULTAT 3. Materiale suport în domeniul sanatații sexuale si reproductive

Prezentare Politici publice in domeniul sanatatii sexuale si reproductive - Manual de training

Prezentare Politici publice in domeniul sanatatii sexuale si reproductive - Ghid de lucru si notiuni generale

REZULTAT 4. Grupuri de lucru tematice constituite și întâlniri tematice.

EVENIMENT GRUPURI DE LUCRU TEMATICE ÎN CADRUL REȚELEI

15 noiembrie 2018 | Bucuresti

Prevenirea și combaterea HIV/SIDA (Grup de lucru I)

Prima întâlnirea de lucru a membrilor Rețelei NOSTRA a avut ca țintă precizarea și detalierea elementelor de care trebuie să se țină seama în configurarea propunerilor de politici publice alternative în domeniul sănătății sexuale și reproductive (SRR), cât și introducerea de indicatori necesari în vederea evaluării politicilor publice cu privire la prevenirea HIV/SIDA și accesul universal și nediscriminatoriu la tratament ARV și cu privire la educația din domeniul SRR.

Întâlnirea de lucru a debutat cu o prezentare a unui set de definiții a ceea ce reprezintă politicile publice, cu accent pe domeniul sănătății publice și a caracteristicilor pe care trebuie să le regăsim atunci când

propunem politici publice alternative. Au fost discutate și stabilite etapele cele mai importante ce trebuie parcurse într-un ciclu de politici publice, respectiv identificarea și formularea problemei (cu agenda aferentă), circumscrierea cadrului de politică publică în care urmează să operăm, definirea variantelor de politici publice propuse și selectarea uneia dintre ele, adoptarea și implementarea acesteia, urmând apoi monitorizarea și evaluarea sa. Important pentru selectarea uneia sau alteia dintre politicile publice alternative pe care le poate propune Rețeaua NOSTRA o reprezintă argumentele de oportunitate și cele morale, coroborate cu o evaluare a impactului pozitiv produs, alături de argumente vizând operaționalizarea legală și a respectării cadrului constituțional prestabilit.

O primă secțiune a vizat modelele de bune practici în ceea ce privește monitorizarea și evaluarea politicilor publice în domeniul HIV/SIDA care trebuie studiate în vederea unei propuneri de politică alternativă în acest domeniu. România figurează, din păcate, în rândul țărilor europene care au eșuat în a adopta strategii naționale în acest domeniu, realitate surprinsă de toate recomandările principalelor organizații internaționale (OMS, Global Fund, UNAIDS), cât și de recomandările exprimate de varii state membre ale Națiunilor Unite în cadrul Universal Periodic Review la finele anului 2017. La acestea, s-a adăugat colapsul sistemului de intervenții de prevenire HIV/SIDA, cu un impact disproporțional în rândul grupurilor vulnerabile, în timp ce în anul 2018 s-a adăugat o gravă criză în domeniul asigurării neîntrerupte și nediscriminatorii a tratamentului ARV în rândul pacienților din mai bine de 10 județe ale țării. Această ultimă componentă este cu atât mai importantă cu cât este încetățenită constatarea că utilizarea tratamentului antiretroviral crește șansa pacienților la viață, îmbunătățește calitatea vieții acestora, reduce gradul de spitalizare și al morbidității, reduce nu în ultimul rând impactul socio-economic negativ în rândul acestora și al familiilor lor.

În ceea ce privește situațiunea crizei de medicamente ARV, au fost reiterate principalele decizii de grup luate în cadrul unei întâlniri informale de urgență ce a avut loc la Asociația ACCEPT și la care au participat organizații de drepturile omului și pentru drepturile persoanelor HIV pozitiv, cât și comunicatori publici. S-a luat în discuție, de asemenea, importanța componentei comunitare a intervențiilor din domeniul sănătății atât în ceea ce privește HIV/SIDA cât și SRR, având în vedere nevoia de a depăși gradual paradigma comportamentului individualizat la risc: nu de puține ori, discriminarea pacientului în accesarea serviciilor de sănătate ține de apartenența la un grup vulnerabil sau altul. Merită luate ca exemplu intervențiile de sănătate din comunitatea romă, introducerea mediatorului sanitar pentru a gândi și structura intervenții pliate adecvat pe nevoile de sănătate ale acestui grup minoritar. Această dimensiune comunitară va face posibilă introducerea unor indicatori vizând accesarea serviciilor specifice de tranziția medicală pentru persoanele din comunitatea transgender, de pildă.

Au fost studiate și repute în discuție ariile prioritare din vechea Strategie Națională pentru Sănătatea Sexualității și Reproducerii 2012-2015 (rămasă la stadiul de plan neasumat de către Guvernul României), precum Planificarea familială (Aria prioritară 1) și Infecțiile cu transmitere sexuală, infecția cu HIV/SIDA, sănătatea sexualității (Aria prioritară 3), dar și indicatori aferenți precum procentul utilizării metodelor moderne de contracepție, existența unui program național cuprinzător, coerent și accesibil de contracepție gratuită, procentul de unități medicale care oferă servicii de planificare familială, numărul raportat de sarcini nedorite la adolescente, numărul de cazuri noi de ITS-uri diagnosticate, numărul gravidelor HIV pozitive per total gravide testate, existența unor programe naționale coerente de formare în domeniul SRS, dezvoltarea și implementarea unor campanii naționale în domeniile prioritare ale SRS etc.

S-a plecat de la premisa fundamentală că această zonă a sănătății rămâne o nevoie fundamentală a fiecăruia dintre noi, lipsa unei strategii în acest sens reflectând fidel lipsa de preocupare a statului în vederea respectării și îndeplinirii drepturilor sexuale și reproductive prevăzute atât de legislația

națională, cât și de cea internațională. Au fost sugerate, de asemenea, un set complex de indicatori în domeniul HIV/SIDA (PLWHA care sunt pe tratament antiretroviral în conformitate cu recomandările terapeutice internaționale și legislația României, Managementul stocurilor de medicamente ARV, Estimarea populațiilor, Estimarea prevalenței HIV în rândul grupurilor vulnerabile, Estimarea prevalenței discriminării în domeniul serviciilor medicale) și unul distinct în ceea ce privește domeniul SRR: Nivelul de informare și educație al tineretului (14-21 ani) cu privire la sănătate sexuală și reproductivă, Accesul la servicii de sănătate sexuală și reproductivă pe diferite grupuri de vârstă, Estimarea prevalenței ITS în rândul adolescenților și tinerilor, Accesul în condițiile legii la serviciul de întrerupere voluntară a sarcinii, Prezența și ponderea informațiilor cu caracter științific în manualele de specialitate, procentul bugetar alocat și cheltuit pe intervențiile educaționale etc.). O Strategie națională în acest domeniu este improbabil să fie adoptată în actualul context politic, poate fi luată în considerare însă întocmirea unui Plan Național pentru Sănătate Sexuală și Reproductivă cu o durată de până în 2020, cu posibilitatea ca aceasta să fie extinsă ulterior în termeni de calendar în corelare cu Strategia Națională de Sănătate. Este de studiat corelarea cu prioritățile din domeniul SRR existente în actuala Strategie Națională de Sănătate Publică (vezi situația cancerelor aparatului reproductiv ori componentele de planificare familială ce se regăsesc în Strategia Națională). Este important de făcut o cercetare pe reglementările curente din domeniul Programelor Naționale: ce este și ce nu este reglementat, respectiv cum sunt acoperite ariile tematice și intervențiile specifice ce țin de SRR în diversele programe care sunt actualmente în derulare.

26 noiembrie 2018 | București

Servicii medicale adecvate persoanelor transgender (Grup de lucru II)

A doua întâlnire a Rețelei NOSTRA s-a concentrat pe identificarea și prezentarea indicatorilor necesari viitorului instrument de monitorizare și politici publice privind serviciile medicale adecvate nevoilor persoanelor din comunitatea transgender. Acești indicatori sunt propuși să fie măsurabili și cât mai obiectiv formulați, în așa fel încât să poată reprezenta un punct de pornire pentru evaluarea oricărui tip de politică publică din sectorul medical adresat persoanelor transgender.

A fost selectat ca reper indexul anual pregătit de către TGEU, organizația expert în domeniu din Europa, fiind făcută corelația și cu alte studii relevante precum cel realizat anual de către ILGA Europe de tipul Rainbow Map. S-au luat în calcul două studii relevante care vor fi publicate de către Comisia Europeană, respectiv cel al DJ Justice "Study on Transgender people in the EU" 2019, respectiv LGBTI Survey 2019 aflat în pregătire în cadrul Fundamental Rights Agency al Uniunii Europene. În cazul Trans Rights Europe Map & Index, sunt reținute alături de dreptul la sănătate alte drepturi fundamentale, precum cel al nediscriminării, recunoașterea juridică a identității de gen ori cel privitor la viața privată sau de familie. Dreptul la nediscriminare în domeniul accesului la servicii de sănătate, reține criteriul specific de nediscriminare (cel al identității de gen – ceea ce nu este acoperit actualmente în legislația românească), depatologizarea (absența diagnosticului asociat identității trans) și interzicerea terapiei de conversie (ce pleacă de la definirea identității trans ca boală ce poate fi tratată).

În ceea ce privește indicatorii relevanți în domeniul depatologizării, dincolo de cel privitor strict la acomodarea României la noile standarde OMS din domeniu ce vor deveni operaționale din 2019, se poate adăuga accesibilitatea și acoperirea unor costuri privitoare la serviciile medicale specifice pentru persoanele transgender, fără deosebire de vârstă.

Au fost prezentate, de asemenea, informații relevante cu privire la accesul persoanelor transgender la diferitele tipuri de servicii, mai ales cele care au legătură cu tranziția medicală. Aceste informații sistematizate de către Asociația ACCEPT au la bază interviurile și chestionarele completate de către membrii comunității transgender, singura inițiativă de acest tip și de această amploare din România. Din

perspectiva realității românești, trebuie să ne propunem a merge mai departe de temele cu care operează Trans Rights Europe Map & Index, având în vedere *lipsa decontării serviciilor medicale de suport în tranziție, lipsa de accesibilitate a serviciilor medicale pentru acest grup vulnerabil și raritatea resurselor medicale în domeniul trans și o acută lipsă de formatori și specialiști.*

Ca indicatori specifici necesari unei analize a serviciilor medicale de suport, pot fi incluși următorii: criteriul specific de nediscriminare în legislația destinată prevenirii și combaterii discriminării, respectiv operaționalizarea acestui criteriu în domeniul serviciilor medicale; colectarea de date statistice, dezagregate și anonime, privitoare la accesul persoanelor trans la serviciile de sănătate; informarea persoanelor transgender cu privire la identitatea de gen și la nediscriminare în acest sector; campanie de informații cu caracter științific despre identitatea de gen destinată publicului general; colectarea datelor despre transfobia din societatea românească în cazul studiilor și sondajelor antidiscriminare efectuate de diverși operatori precum CNCND.

Se adaugă, la toate acestea, un set întreg de măsuri ce trebuie întreprinse fără de care accesul persoanelor transgender la serviciile medicale din România riscă să rămână pe mai departe unul foarte dificil:

existența unui ghid terapeutic și a unui standard specific de îngrijire, aprobate de Ministerul Sănătății prin intermediul unui ghid clinic de specialitate;

accesibilitatea pe piață a tratamentului de substituție hormonală; implicarea CNSAS pentru identificarea unor soluții vizând decontarea serviciilor de suport în tranziție;

existența unor servicii medicale integrate și pregătirea continuă a cadrelor medicale.

REZULTAT 5. Dezvoltarea unui instrument independent de monitorizare și evaluare a politicilor publice din domeniul sanatații sexuale si reproductive

În urma întâlnirilor grupurilor de lucru tematice a fost elaborat instrumentul de monitorizare și evaluare a politicilor publice din domeniul sănătății sexuale și reproductive, formulate și implementate de România. Acest instrument va fi activat constant și va fi utilizat de Rețeaua Națională în domeniul sănătății sexuale și reproductive.

Statul român are obligația de a asigura exercitarea efectivă a dreptului la sănătate, inclusiv sănătate sexuală și reproductivă pentru persoanele LGBTI. Conform Comentariului General nr.14 al Comitetului ONU pentru drepturile economice, sociale și culturale, statul român are obligația de a respecta dreptul la sănătate, prin a nu interzice sau limita accesul egal la servicii de sănătate, prin a nu aplica practice discriminatorii ca politică publică, prin a nu acționa într-un mod care să aibă un efect negativ asupra sănătății populației. De asemenea, statul are obligația de a proteja dreptul la sănătate, prin adoptarea de măsuri legislative alte tipuri de măsuri pentru a se asigura că persoanele au acces în mod egal la serviciile de sănătate oferite de terți, și prin adoptarea de măsuri legislative și alte tipuri de măsuri pentru a proteja persoanele de încălcările privind dreptul la sănătate din partea unor terți. În final, statul are obligația de a realiza dreptul la sănătate, prin adoptarea de politici privind sănătatea la nivel national, inclusive prin alocarea unui procent suficient din buget pentru sănătate; strans legat de acest această obligație este și oferirea de servicii de sănătate necesare sau necesitatea de a crea condițiile în care persoanele au acces adecvat și suficient la servicii de sănătate, inclusiv, în mod special servicii de îngrijire medicală, precum și acces la apă potabilă și condiții de igienă adecvate. Aceste obligații se

împart în două categorii, aume minime și progresive, în funcție de complexitatea și costul măsurilor care trebuie luate, dar și impactul lor asupra stării generale de sănătate a populației.

Trebuie notat că în comunitatea LGBTI există câteva grupuri afectate disproporționat în comunitate de absența unor politici publice și asistență medicală nediscriminatorie și adecvată nevoilor: bărbații care fac sex cu bărbați, persoanele transgender, persoanele intersex, adolescenții și tinerii LGBTI.

Având în vedere obligațiile statului, am o serie de indicatori calitativi și cantitativi, care adresează problem substanțiale – existența unor politici publice adecvate nevoilor persoanelor LGBTI, dar și statistici (date colectate în sistemul medical despre accesul persoanelor LGBTI la servicii de sănătate) și financiari (bugetarea unor servicii medicale, acțiuni de formare, campanii de informare) . Acești indicatori sunt aplicați în următoarele domenii:

- Nediscriminare în sănătate
- Depatologizarea orientării sexuale și identității de gen
- Informare
- Educație
- Formarea profesioniștilor din sistemul medical
- Prevenire
- Tratament

Acest set de indicatori formează o bază inițială de analiză, care poate fi aplicată periodic în vederea asigurării unei evaluări a evoluției politicilor publice din domeniul sănătății sexuale și reproductive cu focus pe dreptul la sănătate al persoanelor LGBTI

REZULTAT 6. **Întâlniri de lucru între ONG-uri și autoritățile publice centrale în domeniu.**

EVENIMENT **PREVENIREA ȘI COMBATEREA HIV/SIDA**

16 noiembrie 2018 | București

Întâlnirea de lucru dintre membrii Rețelei NOSTRA și reprezentanți ai autorităților publice cu competențe în domeniul sănătății sexuale și reproductive și-a propus discutarea și eventuala revizuire a indicatorilor și principiilor de politici publice de care trebuie ținut seama în configurarea viitoarelor inițiative ale Rețelei NOSTRA.

Întâlnirea a vizat configurarea cadrului drepturilor omului care stau la baza sănătății sexuale și reproductive, definită prin capacitatea persoanei de reproducere și libertatea de a decide dacă, când și la ce interval să se reproducă, prin accesul la informații și la metode de planificare familială, accesul la servicii adecvate de îngrijire a sănătății care să permită o sarcină și o naștere sigure, prevenirea și tratarea infecțiilor cu transmitere sexuală, inclusiv HIV/SIDA.

În România însă, sănătatea sexuală și reproductivă (SRR) nu este adesea abordată din perspectiva drepturilor, ci mai curând reprezintă o disfuncționalitate a sistemului de sănătate. Sunt afectate drepturi precum cel la informare, educație și accesul la servicii necesare dezvoltării unei vieți sexuale normale și sănătății reproducerii.

În absența celor 2 strategii esențiale în domeniul SRR, respectiv Strategia privind sănătatea reproducerii (2003-2007) și Strategia de prevenire și combatere HIV/SIDA (2004-2007), România rămâne țara membră a Uniunii Europene cu o rată considerabilă de adolescente însărcinate, cu o creștere constantă a ITS-urilor și HIV cu precădere în rândul grupurilor vulnerabile. Acestea sunt câteva din motivele pentru care România a fost criticată de Organizația Națiunilor Unite în cadrul Universal Periodic Review din ianuarie 2018 și a primit recomandări explicite din partea statelor membre pentru remedierea acestei situații. Fără strategii naționale și în absența unor politici publice, prevenirea HIV/SIDA nu poate fi gândită și structurată eficient, coerent, la nivel național.

Se adaugă probabil cea mai serioasă situație de criză din ultimii 10 ani în domeniul accesului neîntrerupt și universal pentru persoanele seropozitive. În condițiile blocajului accesului la tratament antiretroviral, este afectat direct dreptul la sănătate al persoanelor seropozitive sau care trăiesc cu HIV/SIDA. Această situație de criză afectează exercitarea drepturilor pacientului, așa cum sunt ele recunoscute și garantate prin Legea 46/2003 în contextul SRR ori HIV.

În domeniul formării SRR, se menține ca importantă nevoia de investiție în contextul manifestărilor specializate de pregătire pentru specialiști, respectiv conferințele și congresele naționale. Această investiție ar trebui să fie însă una structurală, răspunzând priorităților Strategiei HEALTH 2020 pentru Europa, precum perfecționarea leadership-ului și guvernării pentru sănătate.

În cazul politicilor de educație cu privire la sănătate din perspectiva informațiilor vizând ITS și HIV/SIDA, întâlnirea de lucru s-a concentrat pe evaluarea situației actuale și lipsa de informații statistice relevante și agregate care să evalueze impactul acestor tipuri de cursuri asupra elevilor, acolo unde ele sunt oferite. Impactul mișcărilor care se opun agendei SRR nu trebuie subestimat, având în vedere capacitatea acestora de exercitare de presiune publică prin organizații parentale pentru a bloca accesul copiilor și adolescenților la educația pentru sănătate sexuală și reproductivă adecvată vârstei (a se vedea, în acest context, abandonarea de către Ministerul Educației Naționale a Strategiei Naționale de Educație Parentală 2018-2025 ca tip de campanie de boicot, alături de acțiunile punctuale în varii școli pentru a nu fi studiată disciplina Educația pentru Sănătate ori de acțiunile anti-vaccin cu impact național).

EVENIMENT SERVICII MEDICALE ADECVATE PERSOANELOR TRANSGENDER 27 noiembrie 2018 | Bucuresti

Întâlnirea de lucru a Rețelei NOSTRA a debutat cu o analiză vizând asigurarea accesului la servicii medicale a persoanelor transgender din România, la care au participat membrii acestei rețele informale în parteneriat cu reprezentanți ai Ministerului Sănătății (MS) și ai Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD). Această analiză a plecat de la principiul autodeterminării și autodefinirii în domeniul identității transgender, fiind trecute în revistă principalele drepturi prevăzute în tratatele și convențiile internaționale de drepturile omului care susțin acest principiu și care sunt aplicabile României, inclusiv în domeniul accesului la servicii de sănătate. Reținem cu precădere dreptul la viață privată și de familie, nediscriminare, dreptul la sănătate, ca și dreptul de a nu fi supus unui tratament inuman sau degradant.

Tranziția medicală a fost definită și prezentată ca suma tuturor procedurilor care permit unei persoane transgender să își afirme adevărata identitate de gen, respectiv terapia hormonală și, eventual, intervențiile chirurgicale. Au fost discutați și reținuți indicatorii pe care îi putem asocia dreptului la nediscriminare în domeniul accesului la servicii de sănătate, precum criteriul specific al identității de gen, ce nu este reținut de legislația românească, depatologizarea (absența diagnosticului asociat

identității trans) și interzicerea terapiei de conversie (ce pleacă de la definirea identității trans ca boală ce poate fi tratată).

În ceea ce privește indicatorii relevanți în materia depatologizării, dincolo de cel privitor strict la raportarea României la noile standarde OMS din domeniu ce vor deveni operaționale din 2019, au fost menționate accesibilitatea și acoperirea unor costuri privitoare la serviciile medicale specifice pentru persoanele transgender, fără deosebire și discriminare pe criterii de vârstă.

Problemele majore identificate care acționează ca obstacol real în calea accesării de servicii pentru persoanele transgender sunt multiple în România, le amintim pe cele mai semnificative:

- lipsa de informații specifice despre nevoile persoanelor transgender, incluzând stigmatizarea și patologizarea prin medicalizare a existenței acestora;
- lipsa unor protocoale medicale specifice conducând la terapie hormonală pe cont propriu a pacienților;
- lipsa accesului la procurarea hormonilor în farmacii;
- imposibilitatea decontărilor de către sistemul național de asigurări de sănătate a procedurilor de tranziție medicală;
- nu în ultimul rând, este îngrijorătoare lipsa specialiștilor în acest domeniu, ca și lipsa resurselor informative atât pentru populația generală cât și pentru acest grup vulnerabil atunci când dorește să acceseze servicii specializate.

Concluzionând, există o puternică atitudine de neîncredere în specialiștii medicali dezvoltată în urma interacțiunii cu aceștia și a precarității specializării lor în acest domeniu, automedicația și recurgerea la procurarea de medicație din surse nesigure sau neautorizate ca reacție la imposibilitatea de a avea acces universal și nediscriminatoriu la medicația corespunzătoare, asociată cu lipsa unei monitorizări medicale corespunzătoare.

Au fost, de asemenea, analizate informațiile existente cu privire la predarea Educației pentru Sănătate și s-a reiterat nevoia de introducere a domeniului SSR în mandatul viitoarei Comisii Interministeriale și Intersectoriale HIV/SIDA și TB pentru a se spori gradul de cooperare dintre ministerele de linie cu atribuții în acest domeniu educațional.

REZULTAT 7. Protocol de colaborare și dialog social încheiat între Ministerul Sănătății, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și Rețeaua NOSTRA, privind promovarea de politici publicenediscriminatorii în vederea îmbunătățirii accesului la la servicii de sănătate sexuală și reproductivă.

Obiectul protocolului vizează colaborarea între părți în domeniul asigurării accesului la servicii de sănătate, inclusiv sănătate sexuală și reproductivă în condițiile respectării standardelor de drepturile omului și prevederilor naționale anti-discriminare.

REZULTAT 8. Construirea unui mecanism comun de întarire a dialogului social între ONG-uri si autoritatile publice centrale cu atributii in domeniul sanatatii sexuale si reproductive.

EVENIMENT MESE ROTUNDEDE FORMULARE POLITICI PUBLICE ALTERNATIVE

21 februarie 2019 | București

28 februarie 2019 | București

Asociația Medicilor Rezenți și Asociația ACCEPT au organizat o serie de mese rotunde în vederea formulării de politici publice alternative în domeniul sănătății sexuale și reproductive în cadrul Rețelei NOSTRA, în perioada februarie - martie 2019.

Prima serie de mese rotunde (februarie 2019) în vederea formulării de politici publice alternative în domeniul sănătății sexuale și reproductive "Servicii medicale adecvate persoanelor transgender" a avut ca scop dezvoltarea de noi standarde comune în administrația publică centrală din domeniul sănătății sexuale și reproductive.

În cadrul întâlnirilor s-a discutat despre depatologizarea identității transgender și dezvoltarea unei propuneri de politică publică ce răspunde nevoilor comunității persoanelor trans prin realizarea unui ghid clinic referitor la tranziția medicală. Mai mult, Rețeaua NOSTRA vine astfel în sprijinul autorităților publice de resort, pentru a facilita respectarea obligațiilor statului față de Organizația Mondială a Sănătății.

În momentul de față, sistemul medical din România condiționează serviciile aferente tranziției medicale de parcurgerea unei etape discriminatorii pentru pacient, și anume etapa diagnosticării persoanei transgender cu o boală mintală, diagnostic pus de un medic psihiatru conform Reviziei a 10-a a Clasificației Internaționale a Maladiilor a Organizației Mondiale a Sănătății (OMS). Prezentarea identității de gen transgender sau nonbinare ca o patologie duce la stigmatizarea persoanelor trans și reduce accesul acestora la servicii de sănătate generale sau destinate tranziției medicale.

A 11-a Clasificație Internațională a Maladiilor (ICD 11) a fost prezentată Adunării Generale a Organizației Mondiale a Sănătății 25.05.2019, pentru a fi adoptată de către statele membre, urmând ca noul ICD-11 să intre în vigoare la 1 ianuarie 2022. Până atunci statele sunt obligate să adopte măsurile care se impun la nivel național pentru traducerea și popularizarea noii variante ICD, inclusiv prin instruirea cadrelor medicale, schimbarea indicatorilor statistici, formularelor și competențelor de specialitate.

În cadrul celei de a doua serie de mese rotunde (martie 2019) s-a continuat discuția despre mecanismele de coordonare între autorități și societatea civilă pentru prevenirea HIV/SIDA și asigurarea în mod nediscriminatoriu a serviciilor de sănătate pentru persoanele care trăiesc cu HIV.

Prevenirea HIV nu este apanajul exclusiv al sectorului de sănătate, fiind nevoie de strategii combinate, cu intervenții simultane într-o multitudine de domenii. Pentru a le putea elabora și implementa în mod eficient este nevoie de coordonare intersectorială și lucru în complementaritate.

Aceste mecanisme pot fi asigurate prin grupuri interministeriale la activitatea cărora să participe de la început reprezentanți ai comunităților, ai beneficiarilor și ai tuturor celor afectați.

REZULTAT 9. Formularea și promovarea de propuneri alternative la politicile publice inițiate de Guvern

Cele două grupuri de lucru ale rețelei împreună cu expertul care a elaborat și instrumental independent de monitorizare și evaluare a politicilor publice în domeniul sănătății sexuale și reproductive, și cu reprezentanți ai autorităților publice centrale din domeniu au elaborate două propuneri specifice de politici publice alternative în domeniul sanatații sexuale și reproductive, pe problematica trans și HIV.

1. Politica publică pe HIV are ca scop înființarea unei Comisii Naționale Intersectoriale pentru controlul tuberculozei și infecției HIV/SIDA, ca organism consultativ, intersectorial și inter-ministerial, fără

personalitate juridică, aflat în coordonarea Ministerului Sănătății, a cărei înființare, componență, regulament de organizare și funcționare se aprobă prin hotărâre a guvernului. Premiza acestei intervenții este că implicarea multisectorială și interdisciplinară este esențială pentru asigurarea unui răspuns adecvat la epidemia HIV și la TBC și că structurarea dialogului intersectorial în cadrul unui mecanism de coordonare crește eficiența măsurilor luate pentru prevenirea și controlul HIV și TBC. Comisia ar trebui să aibă rolul de planificare, integrare, corelare și monitorizare a politicilor Guvernului în domeniile supravegherii, controlului și prevenirii cazurilor de infecție HIV/SIDA și TBC din perspectivă holistică medicală, socială și educațională. Comisia Națională Intersectorială pentru controlul tuberculozei și infecției HIV/SIDA va avea în componență reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, asociații de pacienți, organizații guvernamentale și neguvernamentale implicate în derularea activităților de prevenire și control al HIV/SIDA și tuberculozei. Mandatul Comisiei rezultă din suprapunerea atribuțiilor listate în Hotărârea de Guvern Nr. 330 din 20 martie 2003 privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru supravegherea, controlul și prevenirea cazurilor de infecție HIV/SIDA și cele din Legea nr. 302/2018 privind măsurile de control al tuberculozei: rol consultativ și de monitorizare și elaborare de ghiduri de practică medicală, de documente strategice și politici publice și de monitorizare a proiectelor desfășurate cu fonduri comunitare sau internaționale și atragere de fonduri.

2. În prezent, la nivel internațional, ICD este în proces de revizuire pentru a fi adoptat ICD-11. În această nouă versiune, persoanele trans nu mai sunt încadrate la Tulburări mentale și de comportament, ci la Capitolul 17 Diagnostic privind sănătatea sexuală, sub denumirea Incongruență de gen (sexuală) la adolescenți și adulți (Gender Incongruence of Adolescence and Adulthood). Această schimbare are dublu rol: pe de o parte scoate din zona psihiatriei persoanele trans, ceea ce le ridică o parte din stigma asociată unui diagnostic psihiatric și pe de altă parte menține nevoile de sănătate pe care le au persoanele trans într-o zonă în care pot fi acoperite de asigurările de sănătate deoarece țin de o afecțiune medicală (de un diagnostic) și nu sunt simple alegeri de natură estetică ale persoanei, fără legătură cu un tratament medical. ICD 11 urmează să fie prezentat Adunării Generale a Organizației Mondiale a Sănătății în luna mai 2019, pentru a fi adoptat de către statele membre (informație disponibilă la [http://www.who.int/news-room/detail/18-06-2018-who-releases-new-international-classification-of-diseases-\(icd-11\)](http://www.who.int/news-room/detail/18-06-2018-who-releases-new-international-classification-of-diseases-(icd-11))).

Odată adoptat, ICD-11 va intra în vigoare la 1 ianuarie 2022. Până atunci statele au timp să adopte măsurile care se impun la nivel național pentru traducerea și popularizarea noii variante ICD, inclusiv prin instruirea cadrelor medicale, schimbarea indicatorilor statistici, formularelor și competențelor de specialitate etc. În România, ICD-10 a fost introdus efectiv cu valoare de lege prin Ordinul Ministrului Sănătății nr. 685/1993 privind introducerea și utilizarea reviziei a 10-a OMS a Clasificației internaționale a Maladiilor (C.I.M.). Un astfel de ordin de ministru va fi necesar pentru introducerea și utilizarea ICD-11. O întrebare punctuală care va trebui adresată în procesul ce va urma adoptării ICD-11 și în România este ce specialitate medicală va putea să facă încadrarea la „Incongruență de gen la adolescenți și adulți”, deoarece medicul psihiatru nu va mai avea competențe în domeniu. Cel mai potrivit din punct de vedere al adresabilității la medic a persoanei trans ar fi dacă medicul endocrinolog ar fi specialistul competent să pună acest diagnostic. Acest aspect urmează a fi detaliat în protocolul medical privind tranziția medicală a persoanelor transgender care va fi redactat și adoptat prin Ordinul Ministrului Sănătății, ca parte a politicii publice.

Având în vedere modificările de referință ocazionate de raportarea la noul ICD-11, cadrele medicale de la specialitățile medicină de familie, endocrinologie, psihiatrie, ginecologie, urologie și chirurgie plastică vor trebui să se pună la punct cu noile prevederi care țin de depatologizarea persoanelor transgender și încadrarea lor în secțiunea sănătate sexuală. De asemenea, în România va trebui adoptat un protocol medical privind tranziția persoanelor transgender, în armonie cu standardele internaționale de îngrijire a persoanelor transgender elaborate în cadrul World Professional Association for Transgender Health (WPATH). Aceste noi îndrumări vor fi foarte utile pentru personalul de specialitate și pentru studenții la medicină pentru a se pune la punct cu noile abordări la nivel internațional privind serviciile specifice persoanelor transgender. În consecință, implementarea politicii publice va presupune încheierea unor protocoale de colaborare cu instituțiile și organizațiile de resort care se ocupă cu formarea inițială și formarea continuă în domeniul sănătății pentru a putea pune în aplicare în mod adecvat noile standarde medicale în domeniu.

Prezenta propunere de politică publică are ca scop asigurarea de servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale adecvate nevoilor persoanelor transgender, în mod egal și nediscriminatoriu și în acord cu standardele internaționale de îngrijire a persoanelor trans, cu următoarele obiective:

1. Pana în anul 2022, România va asigura implementarea prevederilor ICD 11 cu privire la identitatea de gen transgender, prin depatologizarea acestora și modificarea reglementărilor naționale specifice.
2. Pana în anul 2022, se vor formula protocoalele medicale privind tranziția și se va asigura persoanelor transgender accesul nediscriminatoriu la servicii, tratamente și dispozitive medicale, în acord cu nevoile specifice ale acestora și cu standardele internaționale de îngrijire.
3. Capacitarea personalului medical prin formare profesională inițială constând în includerea tematicii depatologizării în cursurile de endocrinologie, chirurgie, urologie, obstetrică-ginecologie, medicina de familie, prin parteneriate cu facultățile de medicină
4. Formarea continuă a cadrelor medicale și psihologilor în legătură cu tematica depatologizării conform ICD 11 prin parteneriate cu Colegiul Medicilor, Ordinul Asistentelor, Colegiul Psihologilor, Institutului de Sănătate Publică

REZULTAT 10. Memorandum elaborat și asumat de implementare a propunerilor de politici publice acceptate.

Obiectivul memorandumului de înțelegere vizează elaborarea unui calendar estimativ de acceptare, asumare și promovare a celor 2 (două) propuneri de politici publice în domeniul sănătății sexuale și reproductive, formulate în colaborare de către părți, în cadrul proiectului cu titlul „NOSTRA - Noi standarde comune în administrația publică centrală din domeniul sănătății sexuale și reproductive”, Cod SIPOCA/ MySMIS: 273/ 112956, implementat de Asociația Medicilor Rezidenți (Lider de proiect) și Asociația Accept (Partener), co-finanțat prin Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA).

5. PROMOVARE PROIECT

EVENIMENT CONFERINȚA INTERMEDIARĂ

22 februarie 2019 | București

În cadrul conferinței intermediare au fost prezentate date cantitative și calitative cu privire la situația grupurilor de persoane cu acces redus la aceste servicii, dar și direcțiile de acțiune ale Rețelei Naționale NOSTRA care răspund situației din prezent. Rețeaua Națională NOSTRA în domeniul sănătății sexuale și reproductive a fost creată în anul 2018 de către organizații neguvernamentale și grupuri de inițiativă din diverse domenii asociate drepturilor omului și are ca scop asigurarea accesului universal și nediscriminatoriu la servicii de sănătate pentru ca persoanele LGBTI+, femeile și persoanele care trăiesc cu HIV/SIDA să-și exercite efectiv acest drept.

Până în prezent, 22 de organizații neguvernamentale din România au devenit membre ale rețelei și au fost capacitate cu resurse pentru a fi proactive în domeniul promovării dreptului la sănătate sexuală și reproductivă și în domeniul nediscriminării.

În momentul de față, Rețeaua Națională NOSTRA sprijină autorități publice de profil, precum Ministerul Sănătății și Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, să răspundă obligațiilor internaționale ale statului român cu privire la respectarea dreptului la sănătate pentru persoanele și grupurile vulnerabile.

EVENIMENT 4.5. CONFERINȚA FINALĂ

21 ianuarie 2019 | București